

„Soča“ izhaja vsak potek in velja po posti prejemana ali v Gorici na dom pošiljanja:

Vse leto f. 4.40
Pol leta f. 2.20

Cetrt leta f. 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „postanicah“ se plačuje za navadno tristopovo vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " 2 "
6 " " " 3 "

Za večje črke po prostoru:

SOČA

Tržaški škof.

Katolička cerkev in Avstrija ste framasonom enako ljubi; oba bi najrajši tako trdo pritisnili na svoje široke prsi, da bi jima sape zmanjkalo; katolička cerkev, ker pravi, da je od Boga; Avstrij, ker po ograničenih svojih prebivalcev in po vladarski biši veruje tej cerkvi ter jo celo brani.

Zgodovinsko dokazane resnice ne more nihče tajiti, da je Avstrij mogočna postala kot zaščitnica katoličanstva, kakor se je Italija združila kot nositeljica narodnega načela. Enako resnično je, da država razpadne, kader ne ustreza več svojemu namenu, kakor določuje tudi državna postava avstrijska z dne 15. novembra 1867.

Te naravne zakone framasoni dobro poznajo; zato se trudijo od nekdaj, da bi Avstrijo zapeljali, da bi se pregrešila zoper cerkev, ker vejo, da državni gredi se koznajujo na državi. Avstrij je bila pa vedno tako srečna, da je o pravem času spoznala past, ki se je nastavlja, ter se je oguila strašanskim dogodkom.

Ali framasonstvo, ki je prisegl. pogin katolički cerkvi in Avstriji, ne miruje, temveč zagaja se z vedno novimi močinami in novimi zvijačami proti Habsburškemu prestolu, da se prepriča, ali ima res posebno boljše varstvo nad sabo ali pa je le človeška naredba.

Posebno v Primorju našla je framasonska propaganda v zadnjih letih rodotvorna tia, v katera seje prepriči in razpor, da bi omajila državne stebre na jugu.

Znano je, da v Trstu in drugih primorskih krajih se giblje od nekdaj neki nemiren živelj, ki zdihuje po blaženi Italiji, kakor so zdihovali Izraelci v pusčavi po lončih, polnih mesa v Egiptu, ali kakor je zdihoval Jeremija na razvalinah jeruzalemskih, ko je bilo odigrano „izvoljeno ljudstvo“ v sužnost.

Ti izdajalski, protiavstrijski življci kažejo svojo moč pri vsaki politični slavnosti, ki se vrati okraj večne luže (Jadranskega morja).

Znano je, kod prihaja ta čestita četa in od česa živi, ter je imela vedno ono čast, katero zasluži, in večen boj s primerskim domaćim prebivalstvom, ki stoji kot skala za Avstrijo.

V zadnjih letih se je stvari lice premenilo. Framasoni, ki gledé na svoje politično delo z ozirom na Avstrijo se imenujejo irredenti, dobili so v Primorju javna in odločilna glasila za se. Da bi svoje delo zakrili in bolj temeljito pripravljali pot svojim namenom, premenili so uloge. Sebe razglašajo ali se dajo razglasat za državne stebre, ki vsled svojega priateljstva in sorodstva z bližnjimi sosedji so najboljši varuh in branitelji državnih interesov. Domače primorske prebivalce, ki so puhvali svojo kry za cesarja, med tem ko so neodrešenci bežali proti zapadu, razupivajo pa kot panslaviste in nevarne državi. Razmere so tem priateljem tako vgodne, da dandanes se njih glas sliši in da so že marsikoga oslepili s svojo zvijačo.

S tem nise bili zadovoljni. Ker se jim je eno posrečilo, šli so dalje. Ko so uže več časa trobili in sicer ne globim ušesom, da primorsko domače prebivalstvo je panslavistično, nezanesljivo, državi nevarno, tedaj so prišli s pravo barvo na dan ter zaupili, da cerkev po svojih služabnikih podpira in širi v Primorju pauslavizem, da katolička cerkev ruši Avstrij, za katero delata sinagoga in sator.

Zdaj so bili na svojem mestu: neodrešenci in židi stebri, katoliki pa grobokopi Avstrije.

To krivo mnenje širili so irredenti raznih narodnosti in framasoni na različnih stopnjah s tako doslednostjo in odločnostjo, da celo mestno starešinstvo tuško je verovalo tem lažem ter je obsolilo tržaškega škofa v seji 26. dec. I. I., da goji in podpira s pomočjo duhovštine, sodelovanjem duhovskih služeb, z deškim semeniščem v Trstu in s sprejemanjem čeških bogoslovev v goriško semenišče pauslavizem.

Izraelski listi v Trstu, v Gorici in v Istriji zagnali so strašanski halo! nad obsojenim škofom ter so zapeljali nekatere isterske občine, da so odobrile

obsodbo, izrečeno v Trstu. Godilo se jim je, kakor Izraelcem, ko so se upijanili in so veselja plesali okolo zlatega teleta.

Po dolgem molku je škof odgovoril, protestoval zoper to, da občinska oblast tira pred svoj sodni stol škofa radi njegovega dela v cerkvenih stavbeh, ter zavrnil pičico za pičico vso obtožbo in obsodbo, da je popolno nemogoče ugovarjati mu. Posebno je zavrnil na podlagi dokumentov, podpisanih od Buštallerja, mogočnega pristaša neke stranke, neresnične trditve tega moža, ki je za časa prešnje vlade vse drugače sodil o tržaškem deškem semenišči nego sedaj. Izraelski listi pa niso podali svojim čitaljem škofovega odgovora in zagovora, temveč napravili so mu novih psov, tako da je moral celo državni pravnik seči vmes.

Tako se dela javno mnenje na Primorskem in tak duh se širi po izraelskih preudanih listih. — Prvotni prebivalci siromašne primorske dežele, v kateri nam tuje smetano hlebo, ne obupamo. Naša vera in naš car so branih naš rod in mi uje. Zmagovali smo do zdaj in zmagamo tudi naprej. „Za vero, dom in cara“ vedno ostane; kladivo in zidarska žlica (framasonska znamena) pa sramotjo propadeta; uže se jima klebejo ročaji — kmalu bo konec!

Dopisi.

Iz Solkana, 26. aprila. — Kakor jo cenjena „Soča“ že poročala, bode v nedeljo 8. maja pri nas velika slavost. Ta dan bode praznovala naša čitalnica dvajset let svojega obstanka. Pri tej slavnosti se bode slavila tudi društvena zastava, ki je bila narejena leta 1848, za domače narodno stražo. Torej mislim, da je ta slavnost vredna vse pozornosti. V tem dvajsetletnem času bilo je na Primorskem vstanovljenih mnogo slov. društev, katerih veliko je žalibog že zaspalo, oziroma tudi zamrlo. Za to gre čast našim Solkanecem, da so znali ohraniti to narodno društvo, v katerem se je veliko naših mladeničev izobrazilo. Nadejamo se, da se bode tudi zanaprej varovali in podpiralo to narodno oguščje.

Kar so zastave tiče, razvidi se, da so naši očetje že pred 40 leti poznali narodno idejo, ko so si kot narodni stražarji napravili zastavo trobojico. Ko je Nj. Veličanstvo presvitli cesar leta 1848 prvi krat obiskal našo deželo in še skočil Solkan na Korisko, predstavilo se je naša narodna straža Nj. Veličanstvu pod narodno zastavo. Ko so istega leta na Italijanskem puške in topovi pokali, bila je tudi naša narodna straža pripravljena s to zastavo iti proti sovražniku.

Torej mislim, da je vredno da se ta spomin slovesno praznuje. Nadejamo se, da se te slavnosti iudeleži vse društva na Goriškem. Močno bodo zastopani tržaški Slovenci, kakih 500 oseb, ki napravijo isti dan izlet na Sv. Goro. Nazaj gredě ostanejo popoldne pri slavnosti, katero prirede naša čitalnica. — Pri tej veselicici bode svirala vojaška godba; pelo bo več pevskih zborov, govorilo se bo, delkamovalo in igralo. Pri tem bodo sodelovali tudi tržaški Slovenci. Med to veselico podarijo naše domače in tržaško gospodinjsko zastavi lepe svilnate trakove, za kar jim že zdaj kličemo: — Slava! —

Kakor se razvidi iz tega poročila, bode za nas Solkanec poseben dan, kakšnega še nismo doživeli. Zatorej pa, dragi rojaki solkanski! naša sveta dolžnost je, da svoje brate Slovence častno in bratovsko sprejmemo. Nadejamo se, da bode posebno slavno župaustvo skrbelo v prvi vrsti za lep red, in da bode vplivalo na občinarje ob glavni cesti, da po mogečnosti okinčajo svoje hiše. Pokažimo, da znamo čislati svoje brate Slovence, katerim že zdaj kličemo: Dobro došli!

Domoljub — št.

Iz Začetka, 27. aprila. — Dne 22. t. m. zjutraj naznani je zvon cerkve sv. Lovrenca s tužnim gla-

Posamezno šterliko se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gospodski ulici blizu „treh krovov“, na starem trgu in v mlinški ulici ter v Trstu, via Cesarma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo medinstvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12.1., naravnina pa opravnitvijo „Soča“, Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delo letem in drugim nepravomgom se naravnina zniža, tako se oglase pri opravnitvu.

som, da Frančiške Dopiliharske ni več med živimi. Ljudje skoraj niso verovali v to žalostno novice, ker ranjka je le kratek čas bolhala in pet dni pred smrtno ni še nič slabega slutila. Od nedelje do petka (17.—22. apr.) prihajalo ji je vedno slabko, in sicer tako, da jo v petek zjutraj, previdena s sv. sakramenti, v Gospodu zaspala.

Pokojnica, uvidevša, da smrt je bliža, zbrala je še vse svoje moči na zadnjo uro, da je mogla svoje imetje, katero si je s pridnostjo in dolavnostjo kot živilja pridobila, svojim razdeliti. Starišem in tovaršcam svojim priporočala in nalagala jo, naj ji po smerti preskrbe novo belo obleko, lep venec in mnogo rož. Zbrala si je izmed svojih tovaršč in ono, ki naj jo k pogrebu nese, in napovedala je čas, ko zvon naznani njen smrt. Zaros občudovanja vredno; napovedala je tudi čas, kadar, in prostor, kam ima biti pokopana.

Komu izmed pričujočih so ni solka udrila, ko je slišal iz ust umirajoča Franiko že razumljive besede: „V nedeljo bo lepo, pokopajta mo na najprimornostki (najlepši) prostor na pokopališči. Pokljite sorodniku in prijatelju, da jih še enkrat pozdravim. Z Bogom vse!“ Tedaj so zveste tovaršice v roke vzelno molitvo, v skrbi zdriljajočih umirajočih, katero je tudi ranjka izgovarjala, izjeljajoč Amen je končala in potom takoj dušo izdihnila.

Težko jo bilo starišem, bratom, sestram in znamenom, ko so slova jemali od ranjke, ležeče na mrtvinskem odru. Zdolo se jim je, da vse priprave, šopki rož in do solz ginjeno ljudstvo in bližnjih vasi so lo začasna prikazan. Ali zastonj so bili vzdih, zastonj upi potrih znancev, v prvi vrsti tovaršic. Došla jo duhovčica iz Pervacine in iz Dornberga, ki je začela opravljati svoje molitve, in videlo se je, da je vse neizprosna resnica, da izbrane tovaršice odneso iz hiče njo, ki je preživelova svoja mlada leta v pobožnosti, delavnosti in otroškem veselji.

Mnogobrojni spremjevaleci domači, iz Rihemberka, iz Batuj, iz Sela in iz drugih bližnjih vasi so priča, kako spoštovana in poznana je bila ranjka. Pogreb je bil zares nekaj posebnega za nas Založane; pa saj drugačen bi ne bil mogel biti; kajti ta prezgodnja smrt vzela nam je osebo, ki ni nikomur žalega storila, ampak vsakega po svojem stanu cenila in spoštovala. Vpisana v bratovščino sv. Roženj. Telesa, sv. Roženkrancu, ev. Uršulu in sv. Mohorju nabirala si je dobrih del za nebesa. Pogosta spoved v sv. obhajilo, veselje do službe božje in dobra dela zagotavljajo nas, da ranjka je za nebesa trpela, in upamo, da bode za nas Boga prosila.

Zagotavljam, da v tem dopisu se ne nahaja nič izmišljenega, pozivljam Vas uljudno, fantje in dekleta, imejte ta izgled pred očmi in posamejte življenje ranjke Francike.

Ta vzgled naj Vam služi v zveličanje duše. Mladina predraga, priporočam ti ga za to, da bomo mogli potem kaj boljšega pričakovati. — Z Bogom, Francika, vsi Ti želimo večni mir in pokoj, in večna luđ naj Ti sveti. Počivaj sladko in za nas Boga prosi.

Založan.

Iz grahovske okolice, 4. maja. — Lepo se razsvita naše polje in sadonosno drevo. Veselje je gledati zbujačo se prirodu, kako kliče vse k vstajenju in novemu življenju. Razne rastline pokazujejo svoj cvet, ene lepe še drugih. Eni ovetke imajo prizeten duh, druge zopera. Tako je tudi med ljudmi. Grahovski župan Brišar — imo morda od tod, ker se briše po časopisih — kaže po listih svojo podobo in svoj značaj; kaj moremo za to, ako ne v najboljši luči. Kaj moremo za to, ako je njegovo brisanje smešno, da ne rečemo bedasto?

Mnogo vprašanj mu je bilo v neki št. „Soča“ postavljenih. Pa kedor je pričakoval odgovora, se je motil. Kaj pravi župan? „Nočem odgovarjati.“ Prav tudi tako! Ali ne more, ali pa ne zna. Oboje ga slabo osvetljuje. Najbrže je obojo resnica, da ne more in ne zna. Ne more, ker resnica je resnica. Ako ne zna, kaj mu hočemo? Ni sam krv!

Vsi, kateri ste bili poškodovani; pride; podimmo se po bratovščo. „Dobro! Kje so takse,

starešinsiva določene za ples? Občina je škodovana, povrni teji. Kdo povrni knežki občini nepotrebne in nepostavne stroške za novo pokopališče? Kdo je kriv nepotrebnih poti v tej zadevi? Ali ne Vi? Na vredno poročila z dne 16. dec. 1886, št. 572 sam uveden nevedoma nevedno Knežane in Tamlijancane zapeljali. In ti stroški niso mali! Kdo povrni stroške za pravdo, ki je nastala zaradi naročnega preprirovnika vsled vašega nepostavnega postopanja? Ali ni bilo poslanih že par rekurzov v tej zadevi na deželnem odboru in ugodno rešenje? Kdo poplača posameznim rekurzom? Ali Vi? Ni zadosti obljubiti duhovna na Knežo in prisvojiti si škofovovo oblast? Morajo se najprej potrebne redicemardisti, drugače pada žama z obraza, in ne veam, kako bude. Kdo pa popravi morsko škodo?

Hvali se eden volilov Vaših, da ste nekoga pri višji oblastniji ovadili. Lepa čast! Ovadjetvo je že samo na sebi grdo in ostudo, tudi do je resnično. Vi ste ovadili, pa nič ne dokazali! To imenujemo mi prazno sumnjenje; še posebno, ker ni spadalo v Vaše področje ovajati, ampak jo imel to dolžnost neki drugi.

Maščevanje! zato ker človek nima zadosti zdravega in močnega želoda in ni hotel pri vas stanovati in Vam tajnikovati, da sto, kakor pravijo, tajnikovo službo nekam drugam poslati za kazan!

Ako mislite, da ste jasno menjuje Vi, Vam častitamo! Nič hudega ni, če otroci kažejo s prstom za nekom (kar pa ni res), ker otroci so nedolžni in ne vedo, kaj delajo. Pa da motje za nekom s prstom kažejo, je žalostno in stamatno. Dopisniku opomnimo, da, kadar župana je ni poznal, naj poprašuje o njegovem postopanju pri voliljih v cestni odbor, in pojed v deželnem in v državnem sboru v zadevi nekih veloposetnikov. Tam iskati je razloga še marsikateri zadvi in postopanju marsikaterih dostojanstvenikov.

Drežnica, 25. aprila. — Včeraj smo imeli ženjanje. Letošnji sv. Jurij primosel nam je nekaj novega za vozilo. Na željo neke zapuščine dal je napraviti g. vikarij z lesa umetno in mojstorsko izdelano sv. Jurija za veliki altar. Izdelal ga je neki Stravs v Cerknem. Sv. Jurij sedi na konji in drži v ruci v zmajevo želo upri. Cel sv. Jurij je v podolgovatem zaboju; če se hoče zakriti leseni kip, spusti se čez kip preproga, na kateri je naslikan sv. Jurij. Včeraj je preč. g. dekan tolminski blagoslovil rečeni kip, kakor tudi lepo veliko razpolo (božjo marstro) za na vasi pod Kaptankovo kleko.

Veselo pomlad smo vendar učakali. Ljudje so večinoma vse usejali. Valed zakasnjene pomladi je seno močno podraželo.

S Tolminskega, 1. maja. — Po dolgi in hudi zimi približal se je rajskega majnik z vso svojo lepoto. Če Bog obvaruje naše sadeže vremenskih nezgod, bomo imeli bogato jesen in dobro kupčijo se sadjem. Jabolka in hruške, češljje in orehi kažejo do zdaj prav lepo. Le ozimini je še ter tira radi bude zime malo pozebla. Upamo, da nas obiščejo tudi zanajprej daljni nakupovalci sadja.

Ker sem uže omenil kupčijo, dovoli mi, dragi "Slovenec", nekoliko besedij o cesti skozi vasi od Tolmina do Koborida. Ali ustreza ta cesta današnjim vožnjam? Nikakor ne. Ta cesta ugaja komaj našim domaćim vozičem. Ako gre kolikaj večji ali daljši voz po tej cesti, se na nekaterih mestih radi ožin in nagnih obratov ali rejd le s težavo spravi naprej. Ne moremo tajiti, da se je ta cesta v novejših časih uže zdatno zboljšala, a le premalo. Cela reč se je močno zavlekla. Gospoda Šorda načeti nam malo koristijo, ako se ne urešnijo. Če greš po tej cesti, dragi čitatelj, opaziš, da so nekatere progice v izvrstnem stanu, če tudi nimajo postavne širokosti. Tu lahko rečemo o cesti iz Koborida do Lader. Prestopim vodo Ročico. Tu poreči marsikdo, da ta kos ceste ni videl na pikona ne lopate uže kakih dvajset let, izvzemši novi vrez preko hriba Sv. Lovrenca. Morda ni omenjena črta ondašnjim ljudem po volji, ker ne gre bližu vasi. Pritožiti ste se imeli za časa pri določnih poblaščencih z dokazi; morda bi se bilo drugače ukrenilo.

Tudi Kamno začelo je biti v cestnih stavah malo mlačno; pa upamo, da zdaj, ko so dozidali svoje pokopališče, se poprimejo tudi cestnega dela. Kar zadeva Selišče in Volarje, kaže se v tej zadevi velika meztola. In prav tu kaže največ delati. Največ pritožeb se sliši od voznikov o strmem klanci v Skalici in o Seliškem mostu. Kdaj ga vendar vzamejo cestni odboru na rešeto. Da so med Volarjem in Gabrijem skoro sami klanci, mi ni treba govoriti.

Čudno se nam zdi, da tolminski župan ne dela na to, da bi se v kratkem predelal in odstranil strmi in nevarni klanc Petelinec. Ce ste vzhledi v cestah na svoje pašnike in zemljišča, zakaj ne tudi proti koboridki st. ni. Ali ni sramnotno, da je ta črta vključu mnogim Goreskom po priznanju cestnega odbora v najslabšem stanu? Kar bi imel voznik enkrat peljati, mora dvakrat vozari. Lepa je tudi ta; plačuj in imej zraven tega še zgubo na uživalnih pravilih. Eden izmed delavcev ne naklado.

Iz županije Libušnje, 24. aprila. — Zopet je pobrala nemila smrt v naših gorah enega delavca iz vinograda Gospodovega. Večkratno milo zvonenje naznajalo nam je prošle dni prebrisko zgubo Martina Leskovca. Umrl je pokojni 19. zajutra, previden se sv. sakramenti za umirajoče, po daljši bolehuosti v navzočnosti svojega dobrega in skrbnega očeta.

Na poročilo tukajšnjega g. vikarija o prerani smrti ranjkega sešlo se je v četrtek na dan pogreba 12. častnih duhovnikov od blizu in daleč. Ljudstvo udeležilo se je mrtvaškega sprevoda v ogromnem številu. Malo pred deveto uro pričel je sprevod iz kapelje, kjer je pokojni nekaj mesecov prebil, v tukajšnjo cerkev sv. Duha. Ovezanemu mrtvaškemu križu sledila je dolga vrsta šolske mladine pod nadzorstvom g. učitelja Kende. Potem je šla častita duhovščina z gospodom dekanom iz Tolmina. V umetno izdelani trugi, ozlješani z venci in znanimi mašništva, neali so črni možaki truplo. Za tem so šli ranjega starši in svak, katerim se je pridružila množica vernega ljudstva, srečami v rokah. V cerkvi so se opravile zdušnice, potem darovali tri svete maše pri vseh alтарjih ob enem.

Po dokončanih sv. mašah stopil je preč. g. dekan na leto, s katere smo slišali v kratkih potezah popis življenja in delovanja ranjkega kot kaplana v Bolci, vikarija na Truovem in posebno v Selu, kjer ga oudašnji prebivalci pač ne pozabijo tako hitro vsled prve in najtežavnejše službe pri novopostavljeni cerkvi. Po dokončanih cerkevnih opravilih nadaljeval se je sprevod v poprejšnjem redu skoz Lojšče na pokopališče Sv. Lovrenca, kjer so izročili truplo ranjega materi zemlji. Naj v miru počiva ter naj uživa plačilo svojih dobrih del.

Z Dunaja, 5. maja. — Ni tako, kakor sem Vam o drugi priliki pisal, da bi bili podpisali interpelacijo o imenovanju celovškega knezoškofa vsi slovenski poslanci. Tako se je tukaj govorilo s prvega početka vsled nekaterih splošnih poročil. Res je, da so jo podpisali le štiri naši poslanci: dr. Gregorec, dr. Ferjančič, Hren in Pfeifer. Hohenwart, načelnik klubov, bil je radi tega tako razjarjen, kar je pokazal tudi "Vaterland". Pretekli petek prišla jo interpelacija v razpravo v klubu desnega središča. Gregorec bil je iz kluba izključen, ker se je pregrabil proti S. G. klubovih pravil, ki zahtevajo, da mora poslanec naznani klubu interpelacijo, katero namerava staviti, vendar je klub dostavil, da ga spet sprejme, skoč bo prosil za vstop in ako obeča, da se bo naprej držal klubovih pravil. Slovenski poslanci niso glasovali pri tej obravnavi in obsodbi. Odgovor na interpelacijo ni še došel.

Politični razgled.

Zadnji poročali smo o občni razpravi proračunovi za leto 1887 ter navedli glavne misli govornikov, ki so do petka prišli na vrsto. Štiri dni trajala je ta razprava in ni nam mogoče misli niti najvažnejših govornikov posneti. Levičarji so obče tožili ministerstvo, da niso z njim zadovoljni, poslanec Ausserer psoval je čez Slovence, katere v svoji strasti zove "Windische" in zmagonosno poudarjal, da neki štajerski Slovenc ni razumel novodobne slovenščine, kakor da bi nemški kmet na gorenjem Štajerji razumeval nemščino, katero piše Ausserer in n. pr. "Neue freie Presse". Kakor navadno odgovarjal je od vladne strani finančni minister Dunajevski, kateri je stvarno ugovarjal najprej vsem novim načrtom in napadom iz taborja levičarjev in tudi poslancu Hausnerju, dočim je potem v političnem delu svojega govora izjavil se, da se vlada naslanja na desnico, da ne bode dovolili zatirati nobene narodnosti in ne žaliti verskega čuta večine avstrijskega prebivalstva. Če dá desnica cesarju, kar je cesarjevega, če bode resno, mirno in pošteno postopila, kakor do sedaj, zmagala bode brez dvoma in vlada izvršila bode dolžnosti do avstrijskih narodov.

V podrobnejši razpravi tožili so dunajski poslanci o propadu Dunajskega mesta, kazuje na Berolin, na kar jim je grof Taaffe prav dobro odgovoril, da temu ni vrla kriva, temveč druge razmere. Dunaj bil je že glavno in veliko mesto, ko je bil Berolin še majhen, in naravno je, da se je v poslednjem času bolj razvijal nego Dunaj, otrok se vedno nagleje razvija nego mož. Pri razpravi o dispozicijskem zakladu poprijet je besedo poslanec Gregorec, ki je zloglasnega Ausserja prav pošteno žehatal, sploh pa potem misli razvijal o avstrijski politiki, ki niso vladli

in njenim časnikom nič kaj po misli. Razprava se nadaljuje o drugih odstavkih proračuna in ne bode menda tako hitro končana, kajti vpisanih je okoli 600 govornikov, da bi govorili pri različnih odstavkih.

Nebo zunanje politike se je deloma zverilo. Nemčija je na odločno povelje cesarjevo izpustila komisarja Schnaebla, ki se je vrnil v Pariz in je bil takoj od ministra zunanjih zadev sprejet. Vsled tega se je razburjenost v Franciji deloma polegla. Nemške novine navajajo, da je bil Schnaebele sicer na nemških tleh ujet, da je pa prišel tje uradno, zato bi bilo proti mednarodnemu pravu, ko bi ga Nemčija ne izpustila, dasi je dokazano, da je rogovolil proti njej.

Na otoku Kreta, ki spada še k Turčiji, začel se je bil ustanek, ki ima baje povod v tem, da so uradniki in mohamedanci kristjane preveč pritiskali. Drugi trdijo, da so jih Angleži podpihnili, da bi s to pretvezo zasedli otok in ga obdržali, ker se boje, da bi si Rusija in Avstrija druge turške dežele prisvojili. Novejša poročila pravijo, da je ustanek udušen.

V Italiji spi politika. Kralj in kraljica prisla sta 1. d. maja v Benetke, kjer se je odkrita statva Viktorja Emanuela in otvorila razstava.

Domače in razne vesti.

Njegova vzvišenost gospod Sisini baron Preis, namestnik Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja v Trstu in v Primorju, preselil se je, kakor smo uže zadnji teles naznali, pretekl ponedeljek 2. t. m. ob 11 $\frac{1}{4}$ ure predpoludne z mešanim vlakom v Gorico, kjer ostane po dosedanjih določbah okolo dva meseca iz zdravstvenih ozirov. Nadleguje ga ona bolehvost, o kateri se je uže lansko leto govorilo. Poluradno glasilo za Goriško, goriški "Corriere", pričoveduje, da od 7. t. m. naprej bo namestnik v Gorici služboval, namreč pisma podpisoval in deputacije sprejemal. V torek obiskal je gospod namestnik s še sinom in hčerjo tukajšnjo ljudsko kuhinjo, kateri je podaril 25 gld. Drugi večer, v sredo napravilo je mestno visokemu gostu serenado, pri kateri je svirala mestna godba. Vsi goriški krogi veselijo se njegovega prihoda v mesto, ter želijo najboljši vspeh preselitvi.

Solkanska slavnost vršila se bo, kakor smo že zadnji omenili, prihodnjo nedeljo ob 4 $\frac{1}{2}$ popoldne pri kakerčem koli vremenu. Slovenci moremo biti ponosni, da se naši Solkanci svoje narodnosti in leta 1848. ter njegove zastave tako živo spominjajo. Sè Solkanci vred bodo slavili ta dan tudi drugi njih sosedje in celo mnogi Slovenci iz Trsta. Cesarska vlada dala je dovoljenje v to in ob enem spričevalo, da od Slovencev se ne boji nemirov in razporov. Vse druge opliva naznani prihod tržaških Slovencev na tukajšnje "mešane" znane vrste. Odkrili so se kot pravi pobalni, kateri bi bili zmožni uzročiti nerede, kadar se bodo Tržaščani zvečer vračali proti postaji. To svojo bojazen (željo ali pretenje) uže razglasijo ter upojojo po policiji, da bi mogli v njeni senci kameno lučat. Prepričani smo, da slavna policija jim želje ne izpolni, ampak da postavi rajši vsako toliko korakov ob cesti škaf vode z mokro cunjo, da ohladi, ako bo treba, prevrže glave nekaterih "meščanov", ki ščuvajo ali se dajo ščuvat proti zvestim državljanom v slavo "mestne narodnosti". Ko gre za zastavo, pod katero so se zbiralni naši očetje, da bi branili Avstrijo proti puntarjem, je vsak pravi Goričan z nami. Kdor nahaja v tem povod prepriču, ni Goričan, marveč njegova domovina je na izhodu, ali na zahodu, tako da nima z nami nč opraviti. Slavna vlada si najbrže zapomni, kako se tolmacijo njean dovoljenja in kako ji gredo neki življci na roko pri vzdrževanju javnega miru in reda.

Visoke goste imeli bomo, kakor se čuje, prihodnjo nedeljo v Gorici. Graški škof Zweger, ki se vrača iz Rima, pomudi se tisti dan nekaj ur pri našem knezonadškofu. Tako tudi kardinal Antonelli, ki pride zajutri z Dunaja in se odpelje zvečer v Rim. Tako odličnega cerkevnega dostojanstvenika uže dolgo ni bilo v Gorici.

Obligacije goriškega zemljiščno — odveznega zaloga izžrebane dne 30. aprila t. l. so sledeče: — a. obligacije z odrezki (kuponi): po 50 gld. star. den. štev. 222; po 100 gld. star. den. štev. 545, 764, 907, 940 in 1003; po 500 gld. star. den. štev. 200; po 1000 gld. star. den. štev. 97, 462, 472 in 536; po 5000 gld. star. den. štev. 70; — b. obligacije s črkami A: štev. 3 za 330 gld. star. den. poddržnica M. M. Božje v Senožečah; štev. 5 za 290 gld. star. den. farna cerkev s. Stefana v Postojni; štev. 78 za 90 gld. star. den. bolnišnica s. Marije v Čedadu; štev. 84 za 380 gld. star. den. cerkev

sv. Andreja v Št. Andreži; štev. 105 za 2360 gl. st. den. farna cerkev v Šempasu; štev. 151 za 670 gl. st. den. vikariat v Rčinji; štev. 198 za 240 gl. st. den. farna cerkev v Dornbergu; štev. 202 za 120 gl. st. den. občina Lokev (Corgual); štev. 215 za 80 gl. st. den. cerkev sv. Andreja v Gorjanskem; štev. 237 za 70 gl. st. den. (beneficij) cerkvica s. Jožeta v Sistjani; štev. 242 za 70 gl. st. den. fara St. Peter pri Gorici; štev. 271 za 800 gl. st. den. občina Medea; štev. 290 za 220 gl. st. den. cerk. s. Silvestra v Pečmi; štev. 294 za 1590 gl. st. den. goriški verski zalog; štev. 311 za 660 gl. st. den. fara Rifenberg; štev. 341 za 420 gl. st. den. nadškofijstvo v Gorici (mensa); štev. 354 za 600 gl. st. den. cerkev sv. Martina v Brdih; štev. 361 za 360 gl. st. den. mestna bolnišnica v Benedkah; štev. 382 za 160 gl. st. den. farna cerkev v Zgoniku; štev. 422 za 110 gl. st. den. farna cerkev v Rifenbergu; štev. 429 za 110 gl. st. den. fara Tomaj; štev. 437 za 480 gl. st. den. cerkev v Vipolžah; štev. 22 za 14.590 gl. st. den. fara s. Peter v Lahih z zneskom 9740 gl. st. den. in za ostalih 4850: — bo izdana nova obligacija črka A.

Svete v avstr. veljavi in 50% premijo izzrebanih, obligacij prične izplačevati deželna denarnica v Gorici dne 1. novembra t. l. proti nekolekovanim potbotnicam in z istim dnem nehajo obresti poprej razkazanih obligacij. — Za svete in za premijo zahtevajo se posebne pobotnice, katerim se mora priložiti tudi dotedna obligacija. Obligacijam črke A prideno se je plačilna pola za obresti. — Poboticam za cerkvene svete se pritisne cerkveni pečat in jih podpišeta razen g. župnika še ključarja. — Ako so se prijemale obresti obligacij črke A pri kakem c. k. davku uradu, se morajo tudi pri istem vzdigniti obresti do konca oktobra t. l. in potem je še le mogoče priložiti plačilno polo obligaciji.

Sledenih obligacij, izzrebanih v poprejnjih dneh, dotedne stranke niso realizirale do 30. aprila t. l.: — a. obligacije z odrezki: po 50 gl. st. den. štev. 83, 157 in 234; po 100 gl. st. den. štev. 119, 131, 215, 394, 463, 830, 931 in 959; po 500 gl. st. den. štev. 28; po 1000 gl. st. den. štev. 10; — b. obligacije s črko A: štev. 8 za 200 gl. st. den. cerkev na Sv. Gori; štev. 58 za 180 gl. st. den. fara Nemškirut; štev. 95 za 200 gl. st. den. farna cerkev Kanal; štev. 123 za 80 gl. st. den. kap. sv. Andreja velike cerkeve v Vidmu; štev. 404 za 100 gl. st. den. občina St. Andrež; štev. 460 za 200 gl. st. den. občina Cervignan. Pol leta po izsrečanji teh obligacij so že nehale 50% obresti in čim dalje časa se obligacije ne realizirajo, tem več škode imajo lastniki.

Cesne vesti. Jožef pl. Fabris, c. k. okrajni komisar v Gorici, imenovan je voditeljem c. k. okrajnega glavarstva v Pazinu. Radi bi gospoda radi njegovega odličnega delovanja pohvalili; a bojimo se, da naša hvala bi mu lahko škodovala; zato molčimo. Istrski bratje naj bodo prepričani, da v novem načelniku dobijo moža, ki ljubi Avstrijo in njene narode. — Okrajni glavar grof Manzano stopil je radi bolehnosti v začasni pokoj. — V Podgori izvoljen je bil županom dosedanjši občinski načelnik g. Anton Klančič. — Duhovske skušnje sta delala ta teden č. gg. Janez Battaino in Jož. Primšar.

Pesnika Simona Gregorčiča imenovala je občina Črniče na Vipavskem uže lansko leto enoglasno ča-tnega občana. Preteklo nedeljo 1. maja prišlo je na Gradišče, kjer stanuje g. Gregorčič, posebna deputacija štih mož, ki so izročili pesniku častno diplomu. Voditelj deputacije bil je g. Franc Lebanc, župan črniški; žajm sta bila dva podžupana in en odbornik. Diploma izdelal je prav lepo g. Fajgelj v Gorici, krasen okvir iz lesa pa mizarski mojster Fr. Bavčer v Selu. Prej so namerivali nekateri rodoljubi, da bi se bila priredila slavnost v čast pesniku in da bi se mu izročil diplom pri tej priliki, a pozneje so drugače sklenili. Sprejem na Gradišče bil je tako prijazen in razgled s pesnikovega stanovanja na vse strani prekrassen. Še le po daljšem razgovoru in pomeakovanju zapustila je deputacija priljubljenega pesnika.

Poezije. Zložil Josip Pagliaruzzi-Ktilan. I. zvezek. V Gorici 1887. Založil Anton Klodič-Sabladoski. Natisnila Hilarijanska Tiskarna. Mehkovezane 1 gld.; lično v platno vezane 1 gl. 50 kr. Dobivajo se pri knjigarji Wokulatu v Gorici in pri sestrah ranjkega pesnika (Marija in Adela Pagliaruzzi, Via St. Antonio, 4) v Gorici. „Ljublj. Zvon“ piše med drugim o teh poezijah: „Prvi zvezek zbranih spisov Pagliaruzzijevih obseza samo pivo polovico njegovih liričnih in pripovednih pesmi; drugi zvezek nam priinese njegove spise v prozi in treći nam podá drugo polovico njegovih poezij. Dasiravno na podlagi tega prvega zvezka ni še možno pregledati in oceniti vsega kuževnega delovanja Pagliaruzzijevega, in nam bodo celotno sliko njegovo podati šele takrat, ko bodoemo vso literarno ostalino njegovo imeli v rokah, vendar nam že tudi ta, prvi, zvezek njegovih „Poezij“ podaje najznačajnejše črte njegovega pesniškega bitja. Neki posebno dobrodejjen elegičea ton prevéva prve, najmlajše pesmi njegova. Pesnik ni še ukupil sadu,

sposozanja, vendar vé, koliko trpi človek, rodni mu brat in ne veseli, ne mika ga svet. Duša njegova hrepeni po domači vasi, po lepem zelenem polji, po prijaznih gorah in glasnih vodah. „Ta tukaj bi živel in spal nekdaj“, to so mu „edine želje“. Pesnik je pravi gorski sin, in te čute svoje lepo izraža v pesmis „Sren“, „Slovó“ in „Na planine“! V to domotožnost, v to željo po tihem srečnem „gorskem kotu“ se vriva globoka žalost zaradi smrti predrage matere. Toda žalosti njegove ne umejo ljudje, zatorej se jih ogiba. A živo mu bije sreča za teptano slovanstvo, zlasti za nesrečno rájo, in s krepkimi besedami slavi pogum slovenskih vojakov v daljni Bosni ter zavrača nasprotne naše. Ako pa te lirične pesmi, vsaj nekatero, spominjajo nekoliko na Stritarjev in Gregorčičev pliv, kaže se nam pesnik samostalnega umetnika v prelepih romancah in baladah svojih. Njegove balade in romanci so umetni, s pravo náročno poezijo navduhneni proizvodi in baš to jim dajo v našem slovstvu stalno vrednost. Resnično, lepa knjiga so njegovo „Poezije“, kakor je bila lepa duša, ki jih je porodila.“

Koncert gospe Lucile Podgornikove v dvorani društva „Concordia“ bil je pretekli torek prav dobro obiskan in se je izvršil tako, kakor se pričakuje le od izborne umetnice. Tudi vtor ni vesčak v godbinih zadevah, mora občudovati izurčnost gospe v prebiranju tast na glasoviru, po katerih se gibljojo prsti z nenavadno lahkoto in getovostjo. Tej izredni polnosti v gibanji odgovarja enaka popolnost v glasovih in njih raznovrstnem premenjevanju, vsled česar se glasi skladba v resnici tako, kakor se je že nekdaj v skladateljivi duši. Pohvale in priznanja ni bilo ni konca ni kraja. Tudi gospodična Alberi žela je za svoje petje splošno in zasluzeno pohvalo. Tak koncert je sicér v prvi vrsti za natančne poznatelje umetnosti, a tudi nevečerak ima pri tem dovolj raznolikovati.

Tužna Istra vrlo napreduje v očigled neznosnemu pritisku od strani bogate nasprotni stranke. Občina za občino pada v roke domačemu prebivalstvu ter se rešuje iz rok tujih naselnikov, kateri so našli v Primorju svoj raj in svoje zaščitnike. Lani dobili so Pazenci Pazin nazaj, letos so si pa Buzetčani (Pingente) osvetili lico. Stirnajst dñij tepele so volitvo v občinski zastop in zmagali so domačini Hrvati v vseh razredih proti naselnikom in njih pomagadom. Slava jim!

Verski odnosi med Slovani so velikega pomena za njih napredok v omiki in za njih zgodovino. Zato moramo smatrati kot posebno modrost sedanjega rimskoga papeža ali kot posebno milost božjo, da se je začelo boljšati stanje katoliških Slovanov v nekaterih državah. Začela je Črnogora, najmanjša slovenska državica; in za njo se je koj oglasila druga, tudi le majhna država, ki hoče svojim katoliškim državljanom priznati in urediti tudi od svoje strani verske razmere. Kraljestvo srbsko ni imelo do zdaj nobene katoliške cerkeve (razen v postopki avstrijskega poslanca v Belogradcu) v vsi deželi, dasi živi tam mnogo spoznalec katoliške vere. Srbija ni bila nasprotna, da bi si katoličani zidali cerkev, ali neka druga (katoliška) država tega ni pustila. Zdaj pa je stopil srbski kralj Milan neposredno v dogovore z rimsko stolico, da bi se uredile cerkvene razmere srbskim katolikom, in Rim je že odpadal načrt pogodbe, ki naj bi se sklenila za kraljestvo srbsko v označenem oziru. Naravno je, da be tudi Milan zahteval slovensko službo božjo in cirilico, katera uže zdaj rabi Srbi. Rim dovoli najbrže tudi Srbi, kar je dovolj Črnogori, in tedaj nastopi nov čas, ko bo mogoče s pomočjo slovenskega bogoslužbenega jezika in cirilice na podlagi zgodovinskih raziskav delati za združenje Slovanov v katoliški cerkvi.

Slovenska liturgija (obredi in služba božja), kakeršna je bila tudi med Slovenci pred 1000 leti, dovolil je papež Leon XIII v nadškofiji barski (Antivari) v Črnojgori. To vesi, katero smo prinesli uže pred nekaterimi tedni, zanikali so neki listi; med njimi tudi madjarski katoliški „Magyar Álam“; a danes ne more so več zanikati, ker jo je objavil tudi črnoški uradni list v Cetinjah. Za Slovence je velika čast, da se smejo v našem, kakor v latinskem ali grškem jeziku opravljati skrivnosti božje. V tem oziru smo pred Nemci in pred Madjari. Gotovo pa je, da je najnovejša dolžba rimskega papeža tako uemilo dirnola nekatero katoliške politike, ki so pred leti žugali, da zatajijo vero, ako se Slovanom dovoli, kar so uže imeli pred tisoč leti. Kaj je katoliško in kaj ni, bo gotovo boljše vedel glavar katoliške cerkve v Rimu nego kak politik v svoji domišljavosti in sebični tesnoščnosti. Naravno je, da katoličanstvo bo debrodejno vplivalo na pravoslavne Slovane; in bržkone je to, kar se nekim katolikom (!) ne zdi katoliško.

Kako krive nazore širijo nekateri katoliki o katoliških Slovanih, dokazuje „Slov. Narod“ v svoji številki od 30. aprila t. l., v kateri je prikazel prevod nekoga dunajskega dopisa, tiskanega v katoliški „La Voce della Verità“ v Rimu v številki z dne 26. aprila t. l. Zmerjanja goriškega „Corriera“, kadar je ta prav hod nad Slovenci, niso večja od izrazov, ki se nahajajo v onem dopisu; skoraj da

stoje v eni vrsti z izrazi nekoga goriškega lista, ki ga le redko imenujemo. Ta dopis je bil dotedenju listu dopolnjen iz Avstrije in mož, avstrijski duhovnik, ki je imel o tem besedo, je rekel, da je „treba vse Slovane v Gorici, v Istriji in v Dalmaciji poitaljaničiti, da se ne odcepijo v razkol.“ Uže takih sredstev se politiki poslužujejo, da bi Slovence uničili; na Duvaji jih tožijo, da so panslavisti, v Rimu pa, da so razkolniki. Uboga slovanska para!

Prošnja za pripomočke, da bi se dožidalo Marijanšče. — Težko je pričakovala družba sv. Vincencija v Ljubljani ugodnega trenotka, da bi mogla začeti zidati tako potrebno deško sirotišče. Zidala je l. 1881 in 1882 z velikimi žrtvami, a sred dela, ko ste bili dovršeni dve tretji, bilo je treba nehati: zmanjšalo je pripomočkov in dolg se je kopil. Za prvo silo je to zadostovalo. Vincencijeva družba, mati rewežev in sirot, bila si je svasta, da je storila, kar je le mogla. Sirote so dobro primerno domovje, veselilo so se lahko v svoji hiši, ki je bila izročena Mariji v varstvo, in predlanskem doble so sirote tudi lično in zalo kapelo, da zamorejo moliti v veselji Boga in poveličevati svojo nebesko mater Marijo. Pa začeto delo še ni dovršeno. Dobra tretjina mora se še dozidati, da bude hiša po načrtu cela. In ne samo to teži družbo Vincencijevu. Sedanji prostori so premajhni za sedanje razmere, akoravno družba sedaj le v nujnih potrebah pomaga. Vincencijeva družba jo poslušala torej le glas nujne potrebe, ko je sklenila zaupajoča v božjo pomoč dozidati hišo in tako izvršiti začeto delo. Previdnost božja sama spodbudila jo je, ko je družbi naklonila pomoč za tretjino stroškov, ki bodo skupno značali 27.000 gld. In kar še manjka? Kam naj se obrača, da ne do dobrotnih ero in do prijateljev slišoma mladih? Družba sv. Vincencija v Ljubljani torej goreče in zaupno prosi, naj bi blagi dobrotniki pomagali jej z doneski, kakorčini koli. Prečast, g. župnika prosimo srčno, da bi prevzemali in pošljali darove onih dobrotnikov, ki no pošljijo naravnost. Za družbo prevzema darovo predstojništvo vodstvo Marijanšča in vedeništvo „Zgodne Danice“ v Ljubljani. Predstojništvo Vincencijeve družbe.

Javna zahvala.

Spodaj podpisani izrekam javno zahvalo slavnemu c. kr. priv. zavarovalnemu društvu „Avstrijski Feniks na Dunaju“ in to radi tega, kar po nesreči, uzočeni po požaru dne 9. t. m., je vso škodo v moji hiši nadzornik slovenskega društva gosp. Edvard Traversa iz Trsta pošteno in vestno likvidiral, glavni zastopnik g. Janez Sellinger pa, stacionir v Nunskoj ulici h. št. 8 v Gorici, likvidirano vso dne 80. t. m. pošteno in točno izplačal.

Ob enem zahvaljujem se tudi slavnemu župniku v Sv. Križi ter občinarjem, ki so bili hitro na pomoč, da se požar ni razširil.

Sv. Križ, dne 30. aprila 1887.

TOMAZ SLEJKO r. Franceta.

Videlo!

Županstvo Sv. Križ pri Ajdovčini,

dne 30. aprila 1887.

L. S.

Župan: FIL. TERPIN.

Slovenske molitvene in spodbudne bukve.

Naslednje knjige iz zaloge Matije Gerbeja v Ljubljani:

A. Za mladino.

Hrisogn M. Kruh angeljski. — Pintar L. Sveti Angelj varh. — Nebeske iskrice. — Pobožni otrok. — Volčič Janez. — Ježus in Marija moja ljubezen. — Pustite to male k meni, ker nihj je nebesko molitev. — Sveti misijonski križ. — Marija zgodnja Danica, mati milosti Božje. — Naša ljuba Gospa presvetega serca. — Stopinje k popolni ljubezni Božje. — Sveti ura moliti Ježusa v Zakramantu ljubezni Božje. — Vertec neboški. — Vijolice bratom in sestrani družbe vedenega češčenja sv. Jožeta. — Zlata žola.

B. Za odrasle.

Čast Bogu na višavah in mir ljudjem na zemlji. — Kluč nebeskih vrat — Jeran L. in Zamejic A. Lilja v Božjem vertu. — Lab V. Sv. Alojzij. — Lesser A. Jezus Kristus devicam svojim nevestam na serce govor. — Pintar L. Mačne in druge molitve. — Rozman I. Dikliške bukve. — Slava Marije Device II. del. — Volčič Janez. Božja pot k naši ljubi Gospoj presvetega serca. — Getzemanii in Golgota. — Gospod usliš mojo molitev. — Sveti misijonski križ. — Marija zgodnja Danica, mati milosti Božje. — Naša ljuba Gospa presvetega serca. — Stopinje k popolni ljubezni Božje. — Vertec neboški. — Vijolice bratom in sestrani družbe vedenega češčenja sv. Jožeta.

C. Pobožne knjige.

Bratovčina sv. Uršule. — Volčič Janez. Devetdnevica k naši ljubi Gospoj preav. Serca. — Petdeset zdihljejev k Mariji Devici. — Ura moliti Ježusu v Zakramantu ljubezni.

D. Knjige za službo božjo.

Molitve pri očitni službi Božji. — Sveti Listi in Evangeliji. — Angeljska služba za strežbo pri sv. maši.

E. Pesmarice.

Volčič J. & Jeran L. Sveti pesmi III. in IV. knjiga.

Te knjige dobivajo se vedno, raznovrstno vse zane, kakor: v usnji, platnu, v rujam v usnji, sè slonovo kostjo ali s ponarejenim kristalnim steklom, pri

V. Sandrinelli-Jur.

Via S. Sebastiano št. 3

v Trstu.

Naročite izvršenje se točno in hitro na vse strani.

